

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра економічної теорії

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Директор ННІ неперервної
освіти і туризму
Іван ГРИЦЕНКО
« 6 » 06 2024 р.

"СХВАЛЕНО"

на засіданні кафедри економічної теорії
Протокол № 11 від "01" травня 2024 р.

Завідувач кафедри
Микола ТАЛАВИРЯ

"РОЗГЛЯНУТО"

Гарант ОП Туризм
Ірина КУДІНОВА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МАКРО- і МІКРОЕКОНОМІКА

Галузь знань 24 «Сфера обслуговування»
Спеціальність 242 «Туризм і рекреація»
Освітня програма «Туризм»
ННІ неперервної освіти і туризму
Розробники к.е.н., доцент Пашенко О.В.

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни **Макро- і мікроекономіка**

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	242 «Туризм і рекреація»	
Освітня програма	«Туризм»	
Галузь знань	24 «Сфера обслуговування»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	I	
Семестр	I	
Лекційні заняття	30 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	год.
Лабораторні заняття	- год.	год.
Самостійна робота	60 год.	год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4 год.	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Розвиток сучасної економіки визначає потребу теоретичного усвідомлення та аналізу змісту сучасних економічних процесів. Сучасні реалії глобалізації, соціалізації, гуманізації, інтелектуалізації, екологізації та інформатизації суспільного життя породжують потребу розвитку економічного знання, всебічному осмисленню економічних процесів як визначальної складової людського життя. Вивчення мікро- та макроекономіки сприяє формуванню у студентів актуальних економічних знань та озброєнню їх теоретичними інструментами прийняття ефективних та обґрунтованих рішень у професійній діяльності майбутніх фахівців.

Мета дисципліни «Макро- і мікроекономіка» – формування ринково орієнтованого економічного світогляду, знань і набуття навичок застосування механізмів прийняття оптимальних господарських рішень окремими економічними суб'єктами - господарчими агентами, які прагнуть досягти певної соціально-економічної цілі за наявних обмежених ресурсів і альтернативних можливостей їх використання; формування теоретичних знань, умінь та практичних навичок у галузі мікро- та макроекономіки; розкриття механізму функціонування національної економіки на основі макроекономічних теорій, концепцій, моделей, обґрунтованих світовою та вітчизняною наукою та апробованих економічною практикою; формування систематизованих знань у майбутніх фахівців щодо закономірностей функціонування економіки країни.

Завданням вивчення дисципліни «Макро- і мікроекономіка» – на базі системного підходу, діалектичного методу, індукції та дедукції, історичного і логічного методів пізнання, функціонального аналізу, економічного моделювання, граничного аналізу забезпечити засвоєння студентами знань щодо загальних закономірностей економічної діяльності на мікрорівні та макrorівні є:

- вивчення сутності, змісту та закономірностей функціонування економіки;
- формування наукових уявлень про функціонування економіки на національному рівні;
- набуття знань про основні форми і методи впливу на економіку, за допомогою яких забезпечується її ефективне функціонування з метою досягнення найвищого рівня задоволення матеріальних потреб;
- обґрунтування виборів, котрі здійснюються окремими економічними одиницями, мають спільну власність і прибутки, приймають ті чи інші рішення, щодо використання факторів виробництва та напрямків своєї господарчовиробничої діяльності;
- вміння використовувати на практиці весь універсальний інструментарій, який опрацьовується господарчими суб'єктами в ринкових умовах.

Завдання в межах макроекономіки: надати знання про базові положення сучасної макроекономічної теорії; навчити студентів володінню інструментарієм макроекономічного аналізу; – науково обґрунтувати доцільність та можливі наслідки економічної політики держави; – розкрити механізм досягнення макроекономічної рівноваги; підготувати до вивчення дисциплін, що базуються на макроекономічній теорії.

Завдання в межах мікроекономіки: надати знання про базові положення мікроекономічної теорії; навчити студентів володінню методологією маржиналізму та інструментарієм мікроекономічного аналізу; науково обґрунтувати економічні рішення суб'єктів мікрорівня; розкрити механізм функціонування ринку та сутність важливіших мікроекономічних категорій; розуміти основні риси раціональної економічної поведінки фірм та домогосподарств; підготувати до вивчення прикладних дисциплін, що базуються на мікроекономічній теорії.

Результати навчання – в результаті вивчення курсу студенти можуть оперувати базовими мікро- і макроекономічними категоріями, новітніми концепціями, технологіями та методами дослідження економічних явищ і процесів на мікро- та макrorівні, вміло застосовувати аналітичний інструментарій мікро- та макроекономічного аналізу для розуміння поточного стану і визначення перспектив розвитку фірм, домогосподарств, національної економіки.

Для більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта, месенджер Viber, Telegram. А також необхідно володіти навичками з використання текстового редактора MS Word, табличного редактора Excel, редактора зі створення презентацій Power Point.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність

Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи екологічних та туризмознавчих наук, з урахуванням принципів збалансованого природокористування, в тому числі на природоохоронних територіях та у сільській місцевості.

Загальні компетенції (ЗК):

K01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

K02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

K03. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

K04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу

K09. Здатність виявляти, ставити і вирішувати проблеми

K14. Здатність працювати в команді та автономно

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

K15. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності

K26. Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу

K28. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці

K29. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства

Програмні результати навчання

ПР01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.

ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

ПР14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.

ПР15. Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.

**2. Програма та структура навчальної дисципліни
повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти**

Назви змістових модулів і тем	Кількість												
	денна форма							заочна форма					
	тиж ні	усь ого	у тому числі					усьо	у тому числі				
			л	п	лаб	ін д	с.р .		л	п	лаб	ін д	с.р.
1	2		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Основні проблеми мікроекономіки													
Тема 1. Вступ до мікроекономіки	1	8	2	2			4						
Тема 2. Ринок: попит, пропозиція та їх взаємодія	2	8	2	2			4						
Тема 3. Теорія корисності та оптимальний вибір споживача	3	8	2	2			4						
Тема 4. Теорія фірми: виробництво	4	8	2	2			4						
Тема 5. Витрати виробництва, виручка та прибуток	5	8	2	2			4						
Тема 6. Теорія ринкових структур	6-7	13	4	4			5						
Разом за змістовим модулем 1		58	14	14			30						
Змістовий модуль 2. Ринкові структури та проблеми досягнення загальної рівноваги													
Тема 7. Макроекономіка як наука	8	8	2	2			4						
Тема 8. Макроекономічні показники в системі національних рахунків	9	8	2	2			4						
Тема 9. Споживання домогосподарств та приватні інвестиції	10	8	2	2			4						
Тема 10. Товарний ринок	11	8	2	2			4						
Тема 11. Макроекономічна нестабільність. Економічне зростання	12	8	2	2			4						
Тема 12. Держава в системі макроекономічного регулювання	13-14	12	4	4			4						
Тема 13. Зовнішньоекономічна діяльність	15	10	2	2			6						
Разом за змістовим модулем 2	x	62	16	16			30						
Усього годин	x	120	30	30			60						
Усього годин	x	120	30	30			60						

3. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин денна	Кількість годин заочна
1	Вступ до мікроекономіки	2	
2	Ринок: попит, пропозиція та їх взаємодія	2	
3	Теорія корисності та оптимальний вибір споживача	2	
4	Теорія фірми: виробництво	2	
5	Витрати виробництва, виручка та прибуток	2	
6	Теорія ринкових структур	4	
7	Макроекономіка як наука	2	
8	Макроекономічні показники в системі національних рахунків	2	
9	Споживання домогосподарств та приватні інвестиції	2	
10	Товарний ринок	2	
11	Макроекономічна нестабільність. Економічне зростання	2	
12	Держава в системі макроекономічного регулювання	2	
13	Зовнішньоекономічна діяльність	4	
	Разом	30	

4. Теми самостійної роботи

№ п/п	Назва теми	Кількість годин денна
1	Вступ до мікроекономіки	4
2	Ринок: попит, пропозиція та їх взаємодія	4
3	Теорія корисності та оптимальний вибір споживача	4
4	Теорія фірми: виробництво	4
5	Витрати виробництва, виручка та прибуток	4
6	Типи ринкових структур	5
7	Макроекономіка як наука	4
8	Макроекономічні показники в системі національних рахунків	4
9	Споживання домогосподарств та приватні інвестиції	4
10	Товарний ринок	4
11	Макроекономічна нестабільність. Економічне зростання	4
12	Держава в системі макроекономічного регулювання	4
13	Зовнішньоекономічна діяльність	6
	Разом	60

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- реферати;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

7. Методи оцінювання:

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- реферати, есе;
- презентації та виступи на наукових заходах.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

1. ЕНК Макро-і мікроекономіка для підготовки фахівців ОС Бакалавр спеціальність 242 Туризм <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=5269>
2. Макроекономіка: Методичні поради та плани практичних занять для студентів економічного факультету. За ред. С.М. Панчишина та П.І. Островерха. Вид. 8-е, перероб. та доп. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка. 2018. 132 с.
3. Талавири М.П., Бетенко В.М., Болгарова Н.К., Власенко Ю.Г., Гуца І.О., Пащенко О.В. Економікс. Навч. посіб. К.: Редакційно-видавничий відділ НУБіП України. 2023. 532с.
4. Талавири М.П., Байдала В.В., Болгарова Н.К., Власенко Ю.Г., Музиченко Т.О., Пащенко О.В. Практикум з економічної теорії: Навч. посіб. К. 2019. 521 с.
5. Рудий М.М., Валентин Жебка. Мікроекономіка: Навч. Посіб. К.: Центр навчальної літератури. 2019. 360 с.
6. Пащенко О.В. Методичні вказівки з вивчення дисципліни “Мікро- та Макроекономіка” для здобувачів ОП “Готельно-ресторанний бізнес”, “Туризм” зі спеціальності 241 “Готельно-ресторанний справа”, 242 “Туризм” першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти. К. 2022. 96 с.

7. Пашенко О.В. Методичні вказівки з вивчення дисципліни “Мікро- та Макроекономіка” для здобувачів ОП “Готельно-ресторанний бізнес”, “Туризм” зі спеціальності 241 “Готельно-ресторанний справа”, 242 “Туризм” першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти. К. 2024. 104 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка : підручник. Панчишин С. М., Островець П. І. К.: Видавництво Апріорі. 2019. 648 с.
2. Базилінська О., Мініна О. Мікроекономіка. К.: ЦУЛ. 2019. 352 с.
3. Бажал Ю. М. Макроекономіка. Конспект лекцій: навч. посіб. Ю.М. Бажал. Національний університет «Києво-Могилянська академія». Електрон. дані. Київ: НаУКМА, 2024. 41 с.
4. Вступ до макро-мікроекономіки. Навчальний посібник. Г. І. Скорик, М. Б. Швецова, П. І. Стецюк. Друге видання. Львів: Видавництво Львівської політехніки. 2019. 164 с.
5. Косік А.Ф., Гронтковська Г.Е. Мікроекономіка. Практикум. К.: Центр учбової літератури. 2019 р. 418 с.
6. Мікроекономіка. Практикум. Галина Гронтковська, Алла Косік. Вид.: Центр учбової літератури. 2020. 418 с.
7. Михайло Рудий, Валентин Жебка. Мікроекономіка. Михайло Рудий, Валентин Жебка. К.: Центр навчальної літератури. 2019. 408 с.
8. Мікроекономіка. Ігнатюк А.І. К.: Видавництво Ліра-К. 2023. 420 с.
9. Базилінська О.Я. Мікроекономіка. Навчальний посібник К.: ЦУЛ. 2019. 352 с.
10. Кібік О.М., Редіна Є.В., Хаймінова Ю.В., Котлубай В.О., Примаченко І.Ф., Калмикова Н. Ю. Макроекономіка. Мікроекономіка: практикум. Одеса. 2020. 76 с.
11. Галина Гронтковська. Макроекономіка Навч. посіб. Вид. Центр навчальної літератури. 2019. 672 с.
12. Гронтковська Г.Е., Косік А. Мікроекономіка. Практикум. Навчальний посібник. 3-тє вид., доповнене. Київ: Центр учбової літератури. 2019. 418 с.
13. Замула І.В., Травін В.В. Мікроекономіка: навчальний посібник. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка». 2020. 196 С.
14. Кібік О.М., Редіна Є.В., Хаймінова Ю.В., Котлубай В.О., Примаченко І.Ф., Калмикова Н.Ю., Козакова О.М. Макроекономіка: підручник. О.М. Козакова, Е.М. Забарна. Херсон: Олді-плюс. 2019. 428 с.
15. Макроекономіка. Парктикум. 3-є видання. Галина Гронтковська, Алла Косік. К.: Центр навчальної літератури. 2019. 418 с.
16. Макроекономіка. Галина Гронтковська, Алла Косік. К.: Центр навч. Літ. 2019. 400с.
17. Макроекономіка. Галина Гронтковська. К.: Центр навч. Літ. 2019. 642 с.
18. Макроекономіка. О. Базилінська К.: Центр навчальної літератури. 2019. 442 с.
19. Макроекономіка. Мікроекономіка: практикум. Одеса, 2020. 76 с.
20. Макроекономіка: навчальний посібник [Електронний ресурс]. А.О. Задоя, Ю.Є. Петруня. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля. 2022. 256 с.
21. Макроекономіка. Посібник. О. Базилінська. К. Центр учбової літератури. 2023. 442с. Мартин О. М. Мікроекономіка: теорія, тести, задачі. Частина І: навчальний посібник. Львів: ЛДУ БЖД. 2021. 271 с.
22. Мікроекономіка: Навч. Посібник. Н. М. Каменева, М. В. Косич, О. Ю. Александрова та ін. Харків: УкрДУЗТ. 2022. 305 с.
23. Мікроекономіка: підручник. За заг. ред. А.І. Ігнатюк. Київ: Видавництво Ліра-К. 2023. 420 с.
24. Мікроекономіка: теорія і приклади розв’язування задач. Навч. посіб. Вид. Університетська книга. 2023. 320 с.
25. М. Рудий, В. Жебка. Мікроекономіка. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 360с.

26. Олена Козакова, Елеонора Забарвна. Макроекономіка: Підручник. Вид. Олді-плюс. 2019.
27. Олена Базилінська, Оксана Мініна. Мікроекономіка. Навч. посіб. Вид.: Центр навч. літ. 2019. 352 с.
28. Посилкіна О.В., Баєва О.І. Макроекономіка. Навчальний посібник для здобувачів вищої освіти, які навчаються за економічними спеціальностями. Х.: НФаУ. 2018. 227 с.
29. Макроекономіка. Навч. посіб. Микола Макаренко. Вид.: Центр учбової літератури. 2021. 216 с
30. Петро Островерх, Степан Панчишин Аналітична економіка. Макроекономіка і мікроекономіка. Книга 1, К.: Вид. Априорі. 2020. 648 с.14.
31. Поплавська Ж.В., Криса О.Й. Мікроекономіка: Теорія і практика управлінської економіки. Навчальний посібник. Алертаю. 2019. 270 с.
32. Петрушенко Ю.М. Мікро-та макроекономіка. Навч. посіб. Універсальна книга. 2023. 320 с.
33. Степан Панчишин. Макроекономіка. Вид. Априорі. 2022. 524 с.
34. Сайт Верховна Рада України URL: www.portal.rada.gov.ua
35. Сайт Кабінет Міністрів України URL: www.kmu.gov.ua
36. Сайт Міністерство фінансів URL: www.minfin.gov.ua
37. Сайт Державна податкова служба України URL: www.tax.gov.ua
38. Сайт Державна служба статистики України URL: www.ukrstat.gov.ua
39. Сайт Національний інститут стратегічних досліджень URL: www.niss.gov.ua
40. Сайт Центр перспективних соціальних досліджень URL: www.cpsr.org.ua
41. Сайт Антимонопольний комітет України URL: www.amc.gov.ua
42. Сайт Інститут економіки і прогнозування НАН України: <http://www.ief.org.ua>
43. Сайт Бібліотека імені В.Вернадського URL: <http://www.nbuiv.gov.ua>
44. Сайт URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
45. Сайт URL: <http://www.lib.nau.edu.ua/main/>
46. Сайт URL: <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3>
47. Сайт URL: <http://www.nbuiv.gov.ua/>